Stuk **15** (2008-2009) – Nr. 5-F

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

27 november 2008

ONTWERP VAN DECREET

houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009

BELEIDSBRIEF

Landbouw
Beleidsprioriteiten 2008-2009

VERSLAG

namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door de heer Karlos Callens
aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jos De Meyer.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Frans Wymeersch;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts;

de heren Karlos Callens, Jul Van Aperen;

de heer Jacky Maes, mevrouw Els Robeyns.

Toegevoegde leden:

de heer Mark Demesmaeker;

de heer Jef Tavernier.

Zie:

15 (2008-2009)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 4: Amendementen
- Nr. 5-A: Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
- Nr. 5-B: Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
- Nr. 5-C: Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
- Nr. 5-D: Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 5-E: Verslag namens de Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

Zie ook:

12-A (2007-2008)

- Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (2008-2009)

- Nr. 1-A en B: Toelichtingen bij de begroting

14 (2008-2009)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet

16 (2008-2009)

- Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

1921 (2008-2009)

- Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

Blz.

I. TOELICHTING door de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media, Toerisme, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid 4

1. Landbouwbeleid 4

1.1. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) 4

1.2. Investeringen in alternatieve energiebronnen en leefmilieu 4

1.3. De invoering van de Mid-Term Review 5

1.4. De Health Check (gezondheidscontrole) van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 5

1.5. Uitdagingen voor de toekomst 5

2. Visserijbeleid 6

3. Plattelandsbeleid 7

4. Antwoord op de opmerkingen van het Rekenhof 7

II. BESPREKING 8

1. Algemene bedenkingen bij de beleidsbrief 8

2. Landbouwbeleid 8

2.1. Europees landbouwbeleid 8

2.2. Regionalisering 9

2.3. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) 10

2.4. Ondernemingsvorm en rechtszekerheid 10

2.5. Bedrijfsuitbreiding 10

2.6. Financiële situatie van de landbouwer 10

2.7. Milieuaspecten 11

2.8. Biolandbouw 12

2.9. Genetisch gemodificeerde organismen 13

2.10. Plantenbescherming 13

2.11. Onderzoek en innovatie 13

2.12. Verjonging en onderwijs 14

2.13. Landbouwimpact en -effect 15

2.14. Flankerend beleid 15

2.15. Diverse initiatieven 15

2.16. Uitdagingen voor de toekomst 16

3. Visserijbeleid 16

4. Plattelandsbeleid 17

4.1. Beleidsafstemming en financiering 17

4.2. Concrete aandachtspunten 17

III. Stemming 18

DAMES EN HEREN,

De Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid besprak op 25 november 2008 het deel 'Landbouw, visserij en plattelandsbeleid' van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2008-09, nr. 15/1) en de beleidsbrief Landbouw – Beleidsprioriteiten 2008-2009 (*Parl. St.* Vl. Parl. 2008-09, nr. 1921/1).

I. TOELICHTING DOOR DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INSTITUTIONELE HERVORMINGEN, BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA, TOERISME, HAVENS, LANDBOUW, ZEEVISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

Minister-president *Kris Peeters* licht samen met de begroting voor Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid ook zijn beleidsbrief ter zake toe. Hij zal van de gelegenheid gebruik maken om een aantal belangwekkende resultaten van de Europese Landbouwraad van 19 en 20 november 2008 mee te delen.

1. Landbouwbeleid

De minister-president verklaart dat het regeerakkoord van 2004 op het vlak van de landbouw zo goed als gerealiseerd is. Van de enkele zaken die wel nog in de pijplijn zitten, zoals de evaluatie van de praktijkcentra, het witboek Landbouwonderzoek en het ontwerp van decreet over co-existentie van genetisch gemodificeerde, conventionele en biologische gewassen, kondigt hij een verdere afwerking aan met het oog op een definitieve beslissing in begin 2009.

Hij overloopt een aantal belangrijke realisaties van het landbouwbeleid in de afgelopen regeerperiode. Vooraf vermeldt hij dat de Vlaamse Regering ook in haar leefmilieubeleid en haar beleid inzake ruimtelijke ordening belangrijke doorbraken heeft geforceerd met gevolgen voor de landbouw, zoals het nieuwe Mestdecreet en de herbevestiging van agrarische gebieden, maar deze komen aan bod in de beleidsbrieven van de bevoegde ministers.

1.1. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

De minister-president noemt het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds het belangrijkste instrument om onze land- en tuinbouwbedrijven te helpen in hun verdere bedrijfsontwikkeling. Hij oordeelt dat de regering er in deze regeerperiode in is geslaagd om, ondanks de spectaculaire toename van het aantal dossiers bij het VLIF, de steunverlening overeind te houden. Dit is onder meer gebeurd door een aantal extra financiële injecties. In 2007 werd 10 miljoen euro, en dit jaar 14 miljoen euro extra ter beschikking gesteld van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds. In de voorliggende begroting wordt voorgesteld om de dotatie voor het VLIF voor 2009 met zo'n 3 miljoen euro te verhogen. In het kader van de begrotingsopmaak voor 2009 zijn er binnen de regering afspraken gemaakt om, via een encoursoperatie in 2009, opnieuw een extra bedrag uit te trekken van 14 miljoen euro aan vastleggingen voor het VLIF.

Zo kon de landbouw terug de nodige dynamiek en zelfvertrouwen ontwikkelen, zelfs in moeilijke omstandigheden, wat dan ook de toename van dossiers bij het VLIF verklaart.

In de meest recente wijziging van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds, die enkele weken geleden werd goedgekeurd, zijn alle beperkingen in verband met de bedrijfsontwikkelingen weggenomen, deelt de minister-president mee. Zo is de eis van grondgebondenheid voor de vleesveesector vanaf 1 januari vervallen en is er ook steun mogelijk voor bedrijven die uitbreiden, op voorwaarde dat ze aan mestverwerking doen.

Deze wijzigingen aan de VLIF-regelgeving vindt de minister-president erg noodzakelijk. Hij is ervan overtuigd dat het VLIF de bedrijven de beste garantie biedt op ontwikkelings- en uitbreidingskansen en hen het best wapent om de uitdagingen op het vlak van milieu, voedselveiligheid en dierenwelzijn aan te pakken.

1.2. Investeringen in alternatieve energiebronnen en leefmilieu

Een van de uitdagingen waarbij het VLIF de nodige hulp biedt, situeert zich in de context van energie en leefmilieu. Zo werden er in de tuinbouwsector heel

wat middelen uitgetrokken om alternatieve energiebronnen aan te spreken. Het aantal warmtekrachtkoppelingen (WKK's) is op twee jaar tijd verdubbeld. Er staat nu een vermogen opgesteld van ongeveer 180 megawatt, wat de minister-president omschrijft als een indrukwekkende verwezenlijking voor een zo korte periode.

Ook voor middelgrote bedrijven die niet die capaciteit hebben om over te schakelen naar een WKK heeft het beleid diverse initiatieven genomen om energie te besparen en alternatieven te zoeken.

De minister-president wijst erop dat het energiebeleid in de land- en tuinbouw – zeker met een strenge winter voor de deur en de ontwikkelingen van de energieprijzen – een constante zorg van het beleid blijft.

1.3. De invoering van de Mid-Term Review

Vier jaar geleden, helemaal aan het begin van de regeerperiode, werd de Mid-Term Review ingevoerd, met de verzamelaanvraag en de toeslagrechten. De minister-president stelt tevreden vast deze ingewikkelde operatie zonder noemenswaardige problemen is doorgevoerd.

De Eenmalige Perceelsregistratie (EPR) en de invoering van het e-loket ziet de minister-president als belangrijke doorbraken op het vlak van de administratieve vereenvoudiging. In het ontwerp van begroting voor 2009 trekt hij een extra bedrag van meer dan 1,2 miljoen euro uit om deze administratieve vereenvoudiging en een correcte en tijdige uitbetaling van de premies te garanderen.

1.4. De Health Check (gezondheidscontrole) van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Op donderdag 20 november 2008 keurde de Europese Landbouwraad de Health Check of gezondheidscontrole van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid goed. De minister-president komt even terug op de vrees van sommige Vlaamse volksvertegenwoordigers dat de Vlaamse en Waalse landbouwministers daar niet het juiste standpunt zouden verdedigen en het onderling oneens zouden zijn. Na een marathonvergadering kwamen er voor Vlaanderen echter zeer gunstige resultaten uit de bus. De minister-president vat ze samen.

Er komen extra middelen om een aantal nieuwe uitdagingen aan te pakken: klimaat, water, biodiversiteit, alternatieve energiebronnen, innovatie.

Ook zullen er meer middelen beschikbaar zijn voor jonge landbouwers die een bedrijf willen overnemen. Het investeringsplafond stijgt van 55.000 naar 70.000 euro.

De mogelijkheid wordt gecreëerd om de middelen van niet-aangewende toeslagrechten te gebruiken voor maatregelen in het kader van pijler I en II. Dit komt volgens de minister-president tegemoet aan een Vlaamse eis en betekent dat jaarlijks 3 miljoen euro kan worden gerecupereerd.

Het blijft ook na 2013 mogelijk om zoogkoeienpremies gekoppeld te houden.

De melkquota vormden het heikele punt op de vergadering. Daarover was er op 19 november nog een actuele vraag in het Vlaams Parlement (*Hand.* Vl. Parl. 2008-09, nr. 11). De minister-president heeft er toen op gewezen dat deze problematiek erg veel facetten heeft. Er is een beslissing tot afbouw, de zogenaamde zachte landing, en de vraag is hoe die te organiseren en voor te bereiden. De minister-president heeft al een tijd geleden bij de Europese commissaris een wijziging van de vetcorrectiecoëfficiënt bepleit. De commissaris is daarop ingegaan: in de voorstellen van het Franse voorzitterschap op de Europese Landbouwraad was deze wijziging dan ook aangebracht. Het Europees Parlement had ter zake een streng standpunt. Uiteindelijk is er besloten tot een afbouw van de quota over vijf jaar, evenwel met twee evaluatiemomenten, in 2010 en 2012. Dit noemt de minister-president een voor iedereen aanvaardbaar compromis, waarbij ook Waals landbouwminister Benoît Lutgen zich heeft aangesloten. Ook de landbouworganisaties waren in het algemeen zeer positief over dit resultaat.

Als laatste belangrijke beslissingen vermeldt de minister-president het behoud van interventiemechanismen voor zuivel en tarwe en de mogelijkheden tot systemen van risicobeheer.

1.5. Uitdagingen voor de toekomst

Minister-president Peeters schetst vervolgens de uitdagingen die hij ziet voor het landbouwbeleid.

De beslissingen in het kader van de Health Check moeten nu worden geïmplementeerd. Vlaanderen zal moeten beslissen wanneer het bepaalde zaken invoert. Het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) zal moeten worden aangepast met het oog op de aanwending van de extra modulatiemiddelen. De systemen van risicobeheer moeten worden ingevoerd. In mei 2008 vond hierover nog een rondetafelconferentie plaats. Voor begin december kondigt de minister-president een nieuwe vergadering van de Task Force Risicobeheer aan. Er zal overleg nodig zijn met de zuivelfabrieken en de melkproducenten om de periode na het verdwijnen van het melkquotasysteem in 2015 voor te bereiden.

In het voorjaar van 2009 komen er dialoogdagen met de vleesveehouders met het oog op een nieuw elan voor het witblauwe koeienras in Vlaanderen. Een belangrijk element hierin is de vraag of de zoogkoeienpremie wordt ontkoppeld. De minister-president herinnert aan het succes dat zulke dialoogdagen voor de paardensector hebben gehad.

Er zullen evaluaties nodig zijn van de klimaatmaatregels in het landbouwbeleid en van de impact van de landbouw-milieubeheersovereenkomsten. Daarvoor komen nog extra middelen ter beschikking via een encoursoperatie.

Het witboek Landbouwwetenschappelijk Onderzoek zal worden afgerond.

De modernisering van de gebouwen, labo's en andere onderzoeksinfrastructuur van het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) wordt voortgezet. De minister-president kondigt een belangrijke investering in een ultramoderne serre aan. Hij vindt dat Vlaanderen trots mag zijn op dit instituut, dat bijvoorbeeld in Rusland erg vermaard is. Hij prijst het Vlaams Parlement en de subcommissie om de steun die ze altijd hebben geboden aan de opbouw van het instituut.

De evaluatie van de werking van de praktijkcentra zal worden afgerond. Dit wil de minister-president laten uitmonden in een nieuw besluit van de Vlaamse Regering, dat de werkingsondersteuning van de praktijkcentra moet regelen.

In uitvoering van het enkele maanden geleden goedgekeurde 'Strategisch plan voor de biologische sector' zal de minister-president ook de mogelijkheden van het Proefcentrum voor de Biologische Teelt (PCBT) aanzienlijk versterken.

De minister-president wijst erop dat de land- en tuinbouwsector zeker niet aan de economische crisis ontsnapt. Daarom ontvangt 'Boeren op een Kruispunt' 60.000 euro extra.

Wat het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) betreft, zal de minister-president in overleg met de sector bekijken op welke manier de inspanningen op het vlak van de exportpromotie kunnen versterkt worden

Tot slot is het ook stilaan tijd om te beginnen met de voorbereiding van het Europese Voorzitterschap in 2010. De minister-president stelt dat Vlaanderen het onderdeel landbouw voor zijn rekening zal nemen en acht de kans reëel dat op dat moment belangrijke beslissingen zullen worden genomen over het landbouwbeleid na 2013. Van de minister die op dat moment de landbouwbevoegdheid beheert, verwacht hij heel veel visie.

2. Visserijbeleid

Minister-president Peeters is zich ervan bewust dat de subcommissie het visserijbeleid van zeer nabij opvolgt. Ook hierin zijn heel wat acties vermeldenswaard.

De minister-president meldt dat de Europese Commissie op 11 november jongstleden het operationele programma ter uitvoering van het Europees Visserijfonds heeft goedgekeurd. De Vlaamse Regering heeft daarin de nieuwe steunmaatregelen geïntegreerd die de EU-ministerraad van juli 2008 genomen heeft. Dit brengt enerzijds met zich mee dat de voorziene EU-middelen nu daadwerkelijk ter beschikking staan, en anderzijds dat de instrumenten worden aangepast aan de actuele noden van de sector. Als voorbeeld vermeldt de minister-president dat de overheidsinterventie bij investeringen in duurzaamheid op het vlak van energieverbruik en vistuig van 40 tot 60 percent wordt opgetrokken.

Via het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA) zijn de nodige middelen voor cofinanciering voorzien, deelt de minister-president mee. Er wordt voorgesteld om in 650.000 euro aan extra vastleggingen te voorzien voor 2009.

De minister-president laat weten dat de voorbereidende werkzaamheden voor de uitvoering van het operationele programma volop aan de gang zijn,

zodat het programma zelf ook snel in werking zal treden. Een essentieel onderdeel daarvan is de opmaak van een vlootaanpassingsregeling, waarbij de vangstcapaciteit van de vloot beter in overeenstemming wordt gebracht met de vangstmogelijkheden. Op dat vlak zal er worden geopteerd voor een sloop bij het grootvlootsegment en meer bepaald de boomkor, omdat de druk op deze vaartuigen het grootst is.

Daarnaast zal de minister-president ook voort werken aan de Vlaamse regelgeving om het verduurzamen nog meer te stimuleren. Zo wordt het onderzoek toegespitst op snel implementeerbare technieken. Het vlootbeleid wordt aangepast zodat de licenties niet meer automatisch aan het vaartuig gekoppeld blijven. Ook het quotabeleid moet stimulansen bevatten: vaartuigen die omschakelen naar een meer duurzame manier van vissen moeten hiervoor worden beloond.

3. Plattelandsbeleid

Voor het plattelandsbeleid is in de begroting een extra bedrag van 1 miljoen euro uitgetrokken. Dit bedrag komt terecht in een verhoogde dotatie aan de Vlaamse Landmaatschappij (VLM).

De minister-president kondigt aan dat dit beleid in 2009, net als de voorgaande jaren, zal investeren in de ondersteuning van projecten op het terrein. Naar analogie met het domein de Merode worden de grondslagen gelegd voor een aantal nieuwe plattelandsprojecten, bijvoorbeeld het Scheldelandschapspark en Leie-Schelde.

Ook door middel van het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO) worden projecten financieel ondersteund. De minister-president deelt mee dat in de loop van 2008 tien nieuwe leadergroepen werden samengesteld. Die lanceren jaarlijks oproepen voor plattelandsprojecten. De nodige Vlaamse cofinanciering is sinds 2008 voorzien, bevestigt de minister-president.

Naast deze 'bottom-up' aanpak wordt in het kader van het IPO (Interbestuurlijk Plattelandsoverleg) voort gewerkt aan het formuleren van beleidsaanbevelingen rond diverse thema's, zoals hergebruik van leegstaande gebouwen, bereikbaarheid en kwaliteit van gezondheidsvoorzieningen, hinderbeperking bij lawaaierige sporten, agrarische architectuur enzovoort.

De minister-president heeft ervaren dat de subcommissie heel veel aandacht besteedt aan de paardenhouderij. Eind 2007 is de overheid de paardenhouderij in Vlaanderen beter in kaart beginnen te brengen en beginnen te onderzoeken welke kansen deze nieuwe economische drager op het platteland biedt. Samen met de sector zijn er zeven dialoogdagen georganiseerd. Deze hebben in 2008 tot een studie geleid. Aan de hand daarvan komt er binnenkort een actieplan en zal het Vlaams Paardenloket worden opgericht. De minister-president oordeelt dat daarmee de resolutie betreffende gecoördineerde aandacht voor de paardenhouderij (*Parl. St.* Vl. Parl. 2006-07, nr. 1290/3) correct is uitgevoerd.

Het Vlaamse Plattelandsbeleidsplan kondigt de minister-president voor de eerste helft van 2009 aan. Het plan vertrekt van vijf strategische doelstellingen. Ten eerste creëert het Vlaamse plattelandsbeleid een economisch draagvlak op het platteland in combinatie met het behoud of de opwaardering van de aanwezige omgevingskwaliteiten. Ten tweede versterkt dit beleid de leefbaarheid van woon- en leefruimte. Ten derde versterkt het ook de streekidentiteit en gaat het de vervlakking tegen. Ten vierde versterkt het authentieke waarden en ruimtelijke kwaliteit. En ten slotte werkt het Vlaamse plattelandsbeleid mee aan een oplossing voor toekomstige vraagstukken met betrekking tot internationale thema's als voedselproblematiek, waterproblematiek, biodiversiteit en het energievraagstuk.

De minister-president meent dat hij hiermee de doelstellingen van het beleid op het gebied van landbouw, visserij en platteland kort maar afdoende heeft samengevat.

4. Antwoord op de opmerkingen van het Rekenhof bij de begroting

Aan het einde van zijn toelichting behandelt de minister-president de opmerkingen van het Rekenhof (*Parl. St.* Vl. Parl. 2008-09, nr. 16/1) bij de begroting.

In antwoord op een formele opmerking van het Rekenhof wordt artikel 12 van het uitgavendecreet als volgt aangepast: (1) basisallocatie KD 33.15B "Subsidies aan het Fonds voor Scheepsjongeren vzw" wordt geschrapt.

Verder wordt de tekstomschrijving van basisallocatie KD 31.50B gewijzigd in "Subsidies en premies inzake zeevisserij". Artikel 12 van het uitgavendecreet, de krediettabel en de memorie van toelichting bij basisallocatie 31.50B worden aldus aangepast.

Tot slot wordt het krediet voor basisallocatie KF 11.90D, vermeld in de memorie van toelichting, in overeenstemming gebracht met het krediet opgenomen in de krediettabel, zijnde 75.000 euro.

II. BESPREKING

1. Algemene bedenkingen bij de beleidsbrief

Mevrouw *Tinne Rombouts* vindt de beleidsbrief een prima overzicht van het economische belang van de sector, de verwezenlijkingen van de voorbije vier jaren en de uitdagingen voor de toekomst.

Ze vindt dat het beleid fier mag zijn op de verwezenlijkingen in de afgelopen regeerperiode. Landbouw is opnieuw op de kaart gezet. Zowel de maatschappelijke appreciatie als het maatschappelijke belang van de landbouw zijn erop vooruitgegaan. De landbouwers zelf hebben nu meer arbeidsfierheid en ontwikkelingskansen. Daarvoor dankt mevrouw Rombouts de huidige en vorige ministers van Landbouw.

Wel vraagt mevrouw Rombouts ook voor het komende jaar de nodige ambitie. De beleidsbrief legt heel erg de nadruk op het Europese beleid, maar ook op het Vlaamse niveau heeft de overheid haar verplichtingen ten opzichte van de land- en tuinbouwers, die elke dag met nieuwe uitdagingen geconfronteerd worden.

Mevrouw *Els Robeyns* vindt in de beleidsbrief een duidelijk beeld van de landbouwsector.

De heer *Karlos Callens* beaamt dat de beleidsbrief een degelijk werkstuk is. Hij meldt dat Open VLD met betrekking tot de landbouw te vinden is voor een verhoging van de middelen voor onderwijs en vorming, toegepaste innovatie en een selectief sociaal beleid.

De heer *Stefaan Sintobin* vindt in de beleidsbrief weinig nieuwigheden, wel een voortzetting van het werk van de afgelopen jaren.

De *minister-president* waardeert zowel de algemene appreciatie van de beleidsbrief als de soms kritische vragen die over bepaalde punten zijn gesteld. Deze vragen en zijn antwoorden komen hieronder aan bod.

2. Landbouwbeleid

2.1. Europees landbouwbeleid

Mevrouw *Tinne Rombouts* erkent het belang van het Europese landbouwbeleid en feliciteert de minister-president met de resultaten die hij op de Europese Landbouwraad heeft geboekt. Deze beantwoorden aan de resolutie betreffende de gezondheidscontrole van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (*Parl. St.* Vl. Parl. 2007-08, nr. 1535/5)

Mevrouw Rombouts is tevreden dat de marktregulerende instrumenten behouden blijven, en dat de wijziging van de vetcorrectie inderdaad is verworven. Ze vindt het stappenplan voor de melkquota een goede zaak. Dit creëert voor de sector de mogelijkheid om zich te ontwikkelen zoals ze al lang had gehoopt. Er is voor de bedrijven ruimte voor groei om zich aan te passen aan de marktsituatie.

Nu de resultaten van het Europese overleg bekend zijn, vraagt mevrouw Rombouts of de eventuele bijsturingen in het stappenplan, waarvan de beleidsbrief gewag maakt, nog wel te verwachten zijn.

Verder leest mevrouw Rombouts in de beleidsbrief dat de Europese Commissie al een consultatieronde heeft georganiseerd over de toekomst van het Europese budget na 2013. Zowel de lidstaten als de 'stakeholders' zijn gevraagd naar hun visie. De resultaten zouden worden besproken in de loop van 2009-2010. Mevrouw Rombouts vraagt naar het standpunt dat Vlaanderen in die consultatieronde heeft ingenomen en of daarover overleg is gepleegd met de Waalse en federale overheid.

De heer *Karlos Callens* loopt vooruit op het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie in 2010 en vraagt al in 2009 de nodige voorbereiding van de prioriteiten, zodat de nieuwe Vlaamse Regering in 2010 het nodige gewicht in de schaal kan gooien op de agenda van dit voorzitterschap.

Mevrouw *Vera Dua* meent dat geen enkele andere overheid een zo grote impact op de landbouw heeft als de Europese overheid. Dit vindt ze een goede zaak omdat ze achter de grote lijnen van het Europese beleid staat, zeker achter de beslissing om meer van de eerste pijler naar de tweede pijler over te dragen. Dat zal volgens haar iedereen ten goede komen, niet in het minst de landbouw zelf.

Mevrouw Dua vraagt in dat verband een balans van de regionalisering van de landbouw. Ze vindt het alvast geen comfortabele situatie dat België soms door de verschillende visies van zijn gewesten zonder een eigen standpunt op het Europese overleg moet verschijnen. Dus is de regionalisering geen goede zaak voor het gewicht van België in het Europese landbouwbeleid, besluit ze.

De Mid-Term Review (MTR) heeft volgens de heer *Jos De Meyer,* commissievoorzitter, het bewustzijn versterkt van de efficiënte aanpak van dit moeilijke en complexe dossier door de landbouwadministratie.

In verband met de gezondheidscontrole van het gemeenschappelijke landbouwbeleid uit de heer De Meyer de uitdrukkelijke bezorgdheid om niet alle marktinstrumenten overboord te gooien.

Minister-president *Kris Peeters* wijst erop dat België op de Europese Landbouwraad wel degelijk een gezamenlijk standpunt over de melkquota heeft verdedigd. Hij herhaalt dat de beslissingen over de evaluatiemomenten in de afbouw van die quota, geheel in de lijn liggen van de voorafgaande vragen van de subcommissie. Hij oordeelt dat alle Vlaamse prioriteiten zijn binnengehaald, bijvoorbeeld in verband met de vetcorrectiecoëfficiënten.

Aan mevrouw Rombouts antwoordt hij dat het stappenplan ongewijzigd blijft en dat met de producenten verder zal worden gecommuniceerd over de situatie na 2015. Hij hoopt dat na de gezondheidscontrole de rust in de sector zal weerkeren en dat er nu vooral gelegenheid zal zijn om de Europese beslissingen te implementeren.

Met de Vlaamse Regering heeft de minister-president afgesproken om met betrekking tot de Europese begroting voor landbouw na 2013, een behoud van de huidige middelen te verdedigen.

Over de gevolgen van de regionalisering voor het Belgische standpunt, deelt hij mee dat er zich nog geen situatie heeft voorgedaan waarbij België door onenigheid tussen de gewesten geen standpunt kon innemen. Hij is ervan overtuigd dat de regionalisering bij landbouwers en landbouworganisaties zeer positief wordt geëvalueerd. Hierdoor is een directer beleid ten aanzien van de landbouw in Vlaanderen mogelijk geworden.

2.2. Regionalisering

De heer *John Vrancken* gaat in op de economische en financiële problemen in de landbouw. Steeds minder grondeigenaars zijn geneigd hun gronden aan landbouwers te verpachten, constateert hij. Dit is een gevolg van de federale pachtwet. Volgens de heer Vrancken heeft de minister-president beloofd dat dit in de toekomst een Vlaamse bevoegdheid wordt.

Ook bij de successie- en schenkingsrechten op pachtgronden heeft de heer Vrancken vragen. Hij vindt het absurd om deze rechten te innen op gronden waarvan de eigenaar door de bevoorrechte pachtoverdracht alle rechten kwijt is en waarvan de opbrengst te verwaarlozen is.

In het kader van een mogelijke regionalisering van het Landbouwrampenfonds vermeldt de beleidsbrief de voorbereiding van de vervanging van het federale reglementaire kader door een Vlaams reglementair kader. Dit zal het Vlaamse Gewest de mogelijkheid bieden een geïntegreerd reglementair kader voor het risicobeheer uit te werken. De heer *Karlos Callens* vraagt hoever dit is gevorderd en of daarvoor al een fonds beschikbaar is.

De heer *Jos De Meyer,* commissievoorzitter, herinnert de minister-president aan zijn beloftes over het risicobeheer, met name de verzekering tegen productierisico's. Ook sluit hij zich aan bij de vraag om de regionalisering van het Landbouwrampenfonds voor te bereiden.

De *minister-president* bevestigt dat de pachtwetgeving nog steeds een federale materie is. Initiatieven tot regionalisering zijn voorlopig nog zonder gevolg gebleven.

Het Landbouwrampenfonds vormde een onderdeel van het eerste pakket te federaliseren landbouwbevoegdheden. Hierover is de minister-president gesprekken aangegaan met federaal minister van Landbouw en Middenstand Sabine Laruelle, maar zij heeft die eenzijdig stopgezet. De minister-president belooft de zaak verder op te volgen.

2.3. Het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF)

Mevrouw *Els Robeyns* pleit voor het behoud van het VLIF als belangrijk instrument voor de landbouwondersteuning.

Mevrouw *Vera Dua* betreurt de hervorming van het VLIF. Ze vraagt zich af waarom de rijke Vlaamse Regering niet meer middelen ter beschikking kan stellen en ter compensatie bepaalde steunmaatregelen afbouwt.

Over de partijgrenzen heen merkt de heer *Jos De Meyer* een erkenning van het belang van het VLIF, dat deze regeerperiode zijn mogelijkheden aanzienlijk zag toenemen. Het VLIF is cruciaal voor overnames en investeringen, en vormt wellicht het belangrijkste beleidsinstrument van de minister van Landbouw.

De *minister-president* beaamt het belang van het VLIF en raadt de volgende Vlaamse minister van Landbouw aan om het verder te ontwikkelen. Op de kritiek van mevrouw Dua antwoordt hij dat een extra betoelaging met 60 miljoen euro zeer aanzienlijk is. Hij vindt het niet zinvol om terug te komen op de discussie over de compensatie van de steunmaatregelen, waarvoor hij bij de landbouworganisaties veel begrip heeft ondervonden. Zo wordt ook voorkomen dat de volgende minister van Landbouw een financiële put erft.

2.4. Ondernemingsvorm en rechtszekerheid

Over de vennootschappen vindt de heer *John Vrancken* niets terug in de beleidsbrief. In Vlaanderen is maar 7 percent van de landbouwbedrijven in vennootschapsvorm georganiseerd, stelt hij. Nochtans kan deze formule de continuïteit verbeteren, een overname vergemakkelijken of geleidelijk doen verlopen. Ook op fiscaal vlak en op het gebied van de aansprakelijkheid biedt deze bedrijfsvorm voordelen. De heer Vrancken pleit ervoor dat elke landbouwondernemer een vennootschap zou oprichten. Maar in Vlaanderen weerhouden te veel drempels de landbouwers hiervan. In sommige gevallen gaat het om federale drempels, maar ook het VLIF leidt op dat vlak tot problemen. De heer Vrancken wijst op beloften van voormalig landbouwminister Yves Leterme op dat vlak, maar heeft daar nooit iets van uitgevoerd gezien en vindt er ook in de beleidsbrief van minister-president Peeters geen enkele melding van. Hij vraagt of de minister-president nog steeds de idee van vennootschapsvorming in landbouwbedrijven genegen is en of de aangekondigde werkgroepen ooit daadwerkelijk zijn bijeengekomen, en zo ja met welk resultaat. Ten slotte vraagt de heer Vrancken of hierover met de federale verantwoordelijken overleg is gepleegd.

De afbakening van agrarisch gebied ressorteert onder de bevoegdheden van de minister van Ruimtelijke Ordening maar komt wel voor in de beleidsbrief van de minister-president en zijn mondelinge toelichting. De heer *Jos De Meyer* had op dat vlak echter meer verwacht: zeker meer rechtszekerheid voor de land- en tuinbouwer. Aangezien de afbakening nog niet is afgerond, gaat hij ervan uit dat de minister-president nog voor de verkiezingen het nodige doet. Inmiddels vraagt hij ook voor de reeds herbevestigde landbouwgebieden – het gaat om twee derde van het totaal – voldoende juridische zekerheid voor eigenaars en gebruikers.

De *minister-president* deelt mee dat het VLIF de vennootschapsvorm en de overdracht van aandelen aanmoedigt. De landbouwsector zelf vraagt om een 'carry-back-systeem', dat toestaat om verliezen terug te rekenen in het verleden. Dit ressorteert echter onder de federale fiscale bevoegdheden en is ook vermeld in het federale regeerakkoord. Hierover zijn ook al gesprekken gevoerd maar een akkoord is er nog niet. De belasting op de VLIF-steun vormt een vergelijkbare kwestie: de Vlaamse Regering kan wel druk zetten op de federale overheid, maar uiteindelijk moet die wel zelf de nodige stappen ondernemen.

2.5. Bedrijfsuitbreiding

Mevrouw *Tinne Rombouts* herhaalt haar vraag van vorig jaar om in de glastuinbouw niet enkel de weg te bewandelen van de clustering maar ook oog te hebben voor de uitbreidingsmogelijkheden van andere bedrijven. Op de viering van 75 jaar Veiling Hoogstraten heeft de minister-president duidelijk gezegd dat hij deze visie deelt, maar in zijn beleidsbrief vermeldt hij opnieuw enkel de clustering.

De *minister-president* bevestigt zijn uitspraak op de Hoogstratense veiling dat ook de uitbreiding van bestaande bedrijven een belangrijk aandachtspunt is.

2.6. Financiële situatie van de landbouwer

In verband met de melkprijsmechanismen beaamt mevrouw *Tinne Rombouts* de stelling uit de beleidsbrief dat deze transparant moeten zijn. Ze wil weten

of de overheid werk zal maken van een evaluatie van het prijsmechanisme.

De heer *Karlos Callens* ziet problemen in verband met prijsmechanismen en kostenstructuren van mest- en grondstoffen. Deze leiden in de landbouw tot heel wat onzekerheid, die het beleid moet proberen te verlichten.

Ook heeft de heer Callens het over de sociale landbouw. Net als alle segmenten in de samenleving, heeft ook de landbouw recht op een billijke vergoeding. Een levensbelangrijke sector laat men niet ongestraft ten gronde gaan, verklaart hij. Indien zich problemen voordoen, moet de overheid nagaan of deze structureel of conjunctuurgebonden zijn. Ook moet de overheid de – bescheiden – middelen efficiënt en transparant inzetten.

De heer *Jos De Meyer,* commissievoorzitter, kent de bezorgdheid van de landbouwsector over te hoge onkosten en te lage inkomsten. De beleidsbrief biedt alvast de gelegenheid om de sector in een ruim perspectief te bekijken. Hij vindt het een verdienste van de huidige Vlaamse Regering dat de landbouw terug op de kaart staat en een volwaardige economische sector is, met bedrijven die mogen groeien. Daarin ziet de heer De Meyer een trendbreuk met de vorige regeerperiode.

De *minister-president* wijst erop dat de prijsmechanismen en kostenstructuur een federale materie vormen. Zelf heeft hij de vleessector geconsulteerd, maar hij wil niet in de plaats treden van federaal minister van Economie Vincent Van Quickenborne, die uit een onderzoek heeft geconcludeerd dat er voor de melksector niet echt een probleem is. Wel zal hij zich blijven informeren over deze problematiek.

2.7. Milieuaspecten

De heer *André Van Nieuwkerke* wil enkele bekommernissen uiten in verband met de toekomst van het milieu en de duurzaamheid. Hij vertrekt van Europese statistieken die aangeven dat Vlaanderen heel zwak scoort op het gebied van de biodiversiteit. De Brochure Natuurindicatoren 2008 heeft hem bovendien bijgebracht dat het in Vlaanderen nogal pover is gesteld met de habitatrichtlijngebieden, en meer bepaald de graslanden.

In verband met de kustpolders en de IJzervallei moet er volgens de heer Van Nieuwkerke nog tijdens deze regeerperiode een aanzet tot meer bescherming komen. Voor agromilieumaatregelen vermeldt de beleidsbrief dat het areaal met meer dan 4000 hectare is verminderd. Wel prijst hij dat meer dan 500.000 hectare is herbevestigd als agrarisch gebied. Hij ziet in de Europese beschermingzones voor natuurwaarden een uitdaging voor de nabije toekomst.

Van de Mestbank verneemt mevrouw *Tinne Rombouts* al jarenlang dat deze nog steeds niet alle nutriëntenhaltes heeft kunnen toekennen wegens problemen met de eenmalige perceelsregistratie. Mevrouw Rombouts beaamt het nut van die eenmalige perceelsregistratie maar wil weten of die problemen intussen zijn opgelost.

Ook vestigt mevrouw Rombouts de aandacht op twee resoluties die in andere commissies aan bod zijn gekomen. De eerste is die over de energievoorziening in Vlaanderen (*Parl. St.* Vl. Parl. 2004-05, nr. 411/2). Mevrouw Rombouts waardeert de inspanningen van de minister-president op dat vlak maar wijst erop dat het in de Noorderkempen onmogelijk is om de energie uit WKK's aan te sluiten op netwerk. Dit noemt mevrouw Rombouts een prangend probleem voor heel de tuinbouwsector in het noorden en ze vraagt de minister-president om mee naar een oplossing te zoeken.

De tweede resolutie is die over de ophaling van afvalbanden op landbouwbedrijven (*Parl. St.* Vl. Parl. 2007-08, nr. 1683/3). In de landbouw worden gebruikte banden vaak aangewend om silo's af te dekken, maar uiteindelijk moeten er toch heel wat banden worden verwijderd. De resolutie van het Vlaams Parlement vraagt de Vlaamse Regering om daarvoor de nodige middelen vrij te maken, en mevrouw Rombouts wil de minister-president daarop nog eens attent maken. De heer *André Van Nieuwkerke* sluit zich hierbij aan.

Bij het element 'uitbreiding mits mestverwerking' uit mevrouw *Els Robeyns* de bekommernis dat de ammoniakemissie voldoende moet worden gereduceerd. Zo niet komt de realisatie van de Europese richtlijn inzake Nationale Emissieplafonds (National Emission Ceilings of NEC) in het gedrang. Hierop moet het Vlaamse beleid nauwlettend waken.

Verder deelt mevrouw Robeyns de bezorgdheid van de heer Van Nieuwkerke over de achteruitgang van het areaal voor agromilieumaatregelen.

De heer *Stefaan Sintobin* wijst op de constructieve bijdrage die de Vlaams Belangfractie in de commissie voor Leefmilieu heeft geleverd bij de bespreking

van het Mestdecreet. Hij heeft ervaren dat ook binnen de meerderheid nog onenigheid en onduidelijkheid bestaat over de verhouding tussen de uitbreiding via mestverwerking en de uitbreiding via afroming. Het schoentje knelt echter in de implementatie van die mestverwerking op het terrein, vindt hij. Nagenoeg elke nieuwe mestverwerkingsinstallatie lokt ter plaatse de oprichting van een actiegroep op. Minister van Leefmilieu Crevits heeft de criteria voor zulke installaties in een omzendbrief uiteengezet. De heer Sintobin vraagt om deze criteria te verfijnen en lokale overheden te sensibiliseren. Om electorale redenen kiezen de gemeentebesturen al te vaak partij voor de actievoerders. Een tweede pijnpunt in het mestbeleid is de export van mest naar Wallonië. De heer Sintobin vraagt op dat vlak overleg met de Waalse beleidsverantwoordelijken.

Mevrouw *Vera Dua* vindt dat Vlaanderen op bijna alle aspecten van de ecologie zwak presteert. De biodiversiteit gaat erop achteruit en de mestproblemen zijn verre van opgelost. Een nieuwe uitbreiding van de veestapel en de intensieve veehouderij vindt ze een groot risico. Ze verwacht niet alleen problemen met de NEC-richtlijn voor ammoniakemissies maar vindt ook dat zo'n uitbreiding strijdig is met de geest van de regelgeving, die inhoudt dat eerst het mestprobleem helemaal moet zijn opgelost.

Wat de resolutie over afvalbanden betreft, bevestigt de *minister-president* dat Recytyre de nodige middelen moet krijgen. Hoewel hij zich niet op het domein van de minister van Leefmilieu wil begeven, zal hij als minister van Landbouw de zaak wegens het landbouwaspect wel opvolgen. In verband met de problemen met de energieaansluiting in de Kempen pleegt hij volgende week overleg met Eandis.

In de vragen van de heer Van Nieuwkerke over de biodiversiteit in Vlaanderen ziet de minister-president een terechte zorg. Iedereen moet zich inspannen om de biodiversiteit te handhaven.

Hij merkt ten slotte op dat het Mestdecreet en de uitvoeringsbesluiten daarvan gunstig zijn onthaald en als een stap in de juiste richting zijn geduid, niet alleen qua regelgeving maar ook op milieugebied. Zo meldt het MINA-rapport (Milieu- en Natuurrapport) positieve milieugevolgen, ook op het gebied van de ammoniakuitstoot. Hetzelfde geldt voor de waterkwaliteit, die er daadwerkelijk op vooruitgaat. Wellicht hadden velen dat nog sneller willen zien gebeuren, stelt de minister-president, maar hoewel de resultaten niet spectaculair zijn, zijn ze zonder enige twijfel wel positief.

2.8. Biolandbouw

Mevrouw *Els Robeyns* juicht de groeiende aandacht voor biolandbouw toe. Deze moet volgens haar de kans krijgen om zich tot een volwaardige landbouwtak te ontwikkelen. Ze pleit ervoor dat dit voor heel de sector tegelijk wordt gepromoot in plaats van het beleid te segmenteren. Ze mist in de beleidsbrief concrete cijfers over de biolandbouw, die de bewering zouden kunnen staven dat deze landbouwvorm in de lift zit. Wel positief vindt mevrouw Robeyns het strategische plan voor de biolandbouw dat de minister-president samen met de sector heeft opgesteld. Ze vraagt of de biolandbouw ook een plaats zal krijgen in het witboek Landbouwonderzoek.

In verband met de biolandbouw pleit de heer *Karlos Callens* voor een billijk evenwicht tussen kwaliteit en milieubescherming, met oog voor de eisen van de consument en een normale verloning voor de landbouwer. De beleidsbrief vermeldt dat de Boerenbond in 2008 een vergelijkende rendabiliteitsstudie gangbaar/bio heeft verricht. In het verlengde van die studie zal ze een actie uitwerken waarin de eerste stappen naar een toenemende bedrijfsrendabiliteit van de biobedrijven kunnen worden gezet. De heer Callens informeert naar de stand van zaken.

Mevrouw *Vera Dua* vreest echter voor de positie van de biologische landbouw. Er is weliswaar een uitbreiding van het totaal aantal hectare dat hiervoor wordt aangewend, maar dit is enkel te wijten aan de uitbreiding van bepaalde bedrijven. Het aantal biolandbouwers zelf is juist verminderd: twee biolandbouwers hebben hun activiteiten stopgezet en er zijn er geen nieuwe bijgekomen. Mevrouw Dua ziet twee redenen waarom het beleid deze landbouwvorm resoluut zou moeten steunen: de duurzaamheid, maar ook de economische voordelen. De consumptie van deze producten neemt sterk toe, en mevrouw Dua betreurt dat de bevoorrading daarvan steeds meer via import moet gebeuren. Ze informeert bij de minister-president naar de aangekondigde evaluatie van de hectaresteun.

Verder constateert mevrouw Dua dat over biolandbouw weinig onderzoek wordt verricht en dat er weinig bedrijfeconomische gegevens beschikbaar zijn. Zo kreeg iemand geen lening voor biologische toma-

tenteelt omdat de bank de activiteit enerzijds riskant vond maar anderzijds ook niet de nodige economische gegevens kon ontvangen. Op die manier blijven potentiële initiatiefnemers in de kou.

De Vlaamse biologische landbouw slaagt er maar niet in om haar achterstand tegenover de rest van Europa ook maar een klein beetje goed te maken, besluit mevrouw Dua. Qua oppervlakte is de biologische landbouw in Vlaanderen maar goed voor 0,6 percent, terwijl het Europese gemiddelde 4,3 percent bedraagt. Ze voegt er nog aan toe dat ook dat de teelt van genetisch gemodificeerde organismen (ggo's) een bedreiging voor de biolandbouw inhoudt.

De heer *Stefaan Sintobin* verklaart zich een voorstander van het actieplan voor biolandbouw.

De *minister-president* vindt dat het biolandbouwbeleid vooruitgang heeft geboekt. Hij is van oordeel dat in het voortdurende conflict tussen biologische en traditionele landbouw de strijdbijl eindelijk is begraven. De nodige actieplannen zijn goedgekeurd en klaar voor implementatie, wat uiteraard wel enige tijd vergt. Het is nu aan de landbouwers om de uitdaging aan te gaan: de minister-president kan moeilijk zelf gaan biolandbouwen. Met mevrouw Dua is hij het alleszins eens dat er een markt is voor bioproducten. Tegenover haar voorbeeld van de tomatenteler die geen lening kreeg, staan volgens hem echter ook andere voorbeelden waar wel succes is geboekt. Hij deelt haar analyse dat er meer economisch cijfermateriaal en wetenschappelijke onderbouw nodig zal zijn.

Hoe dan ook ligt de tijd dat biolandbouw zich helemaal in de wollensokkensfeer bevond, volgens de minister-president helemaal in het verleden. Het gaat nu om een zeer professionele sector. Hij is ervan overtuigd dat zowel Bioforum als de acties ten aanzien van de traditionele landbouworganisaties effect zullen sorteren. Hij verzekert mevrouw Robeyns dat biolandbouw inderdaad een plaats zal krijgen in het witboek.

De hectaresteun, waarnaar mevrouw Dua heeft geïnformeerd, is nog niet afgerond, meldt de minister-president.

2.9. Genetisch gemodificeerde organismen (ggo's)

De heer *Karlos Callens* gaat in op het onderwerp genetisch gemodificeerde organismen. In dat verband hecht hij enkel belang aan de bevindingen van de wetenschap. Ecologisten, bedrijven, politici noch landbouwers acht hij in staat om op dat gebied het redelijke te onderscheiden van het onverantwoorde.

2.10. Plantenbescherming

Mevrouw *Tinne Rombouts* herinnert eraan dat ze bij de twee vorige beleidsbrieven telkens aandacht heeft gevraagd voor erkenningen van gewasbeschermingsmiddelen voor kleine teelten. Met de nieuwe Europese richtlijn en verordening voor de boeg moet er nu een nationaal plan voor de plantenbescherming komen. Meer dan ooit vindt mevrouw Rombouts daarom het moment aangebroken om het voortbestaan van de plantenbeschermingsmiddelen voor de kleine teelten nog eens expliciet onder de aandacht te brengen.

De *minister-president* verzekert haar dat hij de kleine gewassen niet over het hoofd zal zien.

2.11. Onderzoek en innovatie

De beleidsbrief wijdt een heel hoofdstuk aan het landbouwonderzoek. Daarvoor werd een plan opgemaakt met het oog op een adequate communicatie tussen het onderzoek en de jongeren, zodat innovatieve ideeën hun weg vinden naar de praktijk. Hierbij wil mevrouw *Tinne Rombouts* meer uitleg, gezien het belang van communicatie om landbouwonderzoek te laten renderen en het dus ook te verantwoorden.

Mevrouw Rombouts is erg tevreden dat er een evaluatie wordt verricht van de financiële situatie van de praktijkcentra in de plantaardige sector en peilt naar de acties die hieruit zullen resulteren.

De heer *Karlos Callens* hecht veel belang aan innovatie. Bescherming van het leefmilieu, aandacht voor dierenwelzijn, strengere controles van de voedselveiligheid: op die gebieden valt zeker geen versoepeling van de regels te verwachten. Maar in die context ziet de heer Callens meer heil in een risicoanalyse per streek dan een uniforme afkondiging van maatregelen, die vaak geen rekening houden met de diversiteit van Vlaanderen en Europa.

Qua wetenschappelijk onderzoek is Vlaanderen een topregio, maar de communicatie naar de bedrijven en de toepassing op het veld verloopt veeleer moeizaam. De heer Callens verwijst naar een studiedag over erosie met een demonstratie van nieuwe machines. Toen

vroegen de landbouwers of ze al hun oude machines moesten afschrijven.

De heer Callens pleit op dit vlak dan ook voor het nodige financiële beleid. De oprichting en financiering van praktijkcentra en de investeringssteun voor omkadering vindt hij een prima uitgangspunt, maar hij hoopt dat het evenwicht tussen structuren en omkadering aan de ene kant en directe steun aan de andere kant niet zoek raakt. Daarom vraagt hij – meer dan ooit – overleg tussen de ministers van respectievelijk Landbouw, Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening met het oog op een coherent en duidelijk beleid.

Voor wetenschappelijk onderzoek zoals toegepast onderzoek, proeftuinen en proefcentra vraagt de heer *Jos De Meyer* naast een permanente beleidsaandacht ook de nodige financiële middelen.

De *minister-president* beaamt dat onderzoeksresultaten goed moeten worden gecommuniceerd. Onderzoek zonder communicatie zou maar een esoterische praktijk zijn, wat uiteraard niet de bedoeling is.

Hij zegt extra middelen voor proefcentra toe.

Wat de innovatie betreft, vindt hij de huidige verwezenlijkingen in de sector zeer indrukwekkend. Zo heeft hij een vlasbedrijf bezocht dat de vezels aanwendt voor de fabricage van koersfietsen. Ook in paardenstallen komt de absorptiecapaciteit van de vlasvezels uitstekend van pas. Een West-Vlaamse uitvinder is nu wereldwijd leverancier van vlasvezels voor paardenstallen. Ook een bezoek aan New Holland gaf hem inzicht in de indrukwekkende innovatie in de landbouw. Het bedrijf exporteert bijvoorbeeld duizend geavanceerde machines naar Rusland. Dit soort zaken ontsnapt doorgaans aan de aandacht van de media.

Over de praktijk- en coördinatiecentra meldt hij dat de samenwerking daar optimaal verloopt.

2.12. Verjonging en onderwijs

Een heel belangrijk probleem in de landbouw is de vergrijzing. Bovendien is er veel meer uitstroom dan instroom. Vele kinderen van landbouwers kiezen voor andere beroepen. Daarom is een actieve verjongingspolitiek onontbeerlijk. Het parlement keurde al vorig jaar de krachtlijnen daarvan goed. In die context wijst de heer *Karlos Callens* op het belang van onderwijs en vorming. Ervaring en werkkracht alleen zijn al lang niet meer voldoende om een rendabel bedrijf uit te bouwen. Landbouwers moeten zeker ook bedrijfsvoering en -beheer kunnen leren, met het oog op de planning, financiering en fasering van investeringen. Ook administratieve en boekhoudkundige vorming acht de heer Callens onontbeerlijk. Het agrarische onderwijs moet de aspirant-landbouwers dan ook voorbereiden op de steeds complexere opdrachten van de bedrijfsleider. Hij pleit voor de nodige financiële middelen hiervoor.

De beleidsbrief wijdt een hoofdstuk aan de uitvoering van het Jongeren Actieplan, merkt mevrouw *Tinne Rombouts* op. Hiermee geeft de minister-president opvolging aan de resolutie betreffende het Actieplan voor jonge landbouwers (*Parl. St.* Vl. Parl. 2006-07, nr. 1109/4). Die resolutie vraagt evenwel ook aandacht voor twee bijkomende punten. Ten eerste vraagt ze om het verloop van de dertien acties uit het actieplan blijvend te controleren, te evalueren en indien nodig bij te sturen, en om aandacht te hebben voor nieuwe acties indien daarnaar vraag ontstaat. Ten tweede verzoekt de resolutie om jonge land- en tuinbouwers actief en regelmatig te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe regelgeving en beleidskeuzes. Maar voor de eerste helft van 2009 kondigt de beleidsbrief een terugblik aan op de finale uitvoering van het jongerenactieplan en de bereikte resultaten. Daarom vraagt mevrouw Rombouts zich af of er nog overleg met de jongeren plaatsvindt over nieuwe acties. Hoe worden ze betrokken bij de beleidskeuzes?

De heer *Stefaan Sintobin* vindt het Jongeren Actieplan een goed initiatief.

De *minister-president* bevestigt dat hij nog steeds overleg voert met de jongeren: dit overleg vindt elk half jaar plaats. Hij laat weten dat hij het investeringsplafond voor jongeren heeft opgetrokken en verklaart dat hij zeker openstaat voor nieuwe acties en initiatieven.

Wat de opleidingen in ondernemerschap betreft, noemt hij een landbouwer een ondernemer in het kwadraat. Niet alleen moet een landbouwer de economische principes onder de knie hebben, maar hij moet ook rekening houden met de zeer wisselende omstandigheden – zoals het weer – die het werken met levende producten impliceert. Hij poneert de vraag of het landbouwonderwijs niet beter tot de bevoegdheden van de minister van Landbouw zou behoren. In Nederland en Rusland is dat bijvoor-

beeld het geval. De heer *Jos De Meyer*, commissievoorzitter, merkt op dat hij daarvoor in de commissie voor Onderwijs jarenlang vergeefs heeft gepleit.

De *minister-president* deelt in dat verband nog mee dat voor vorming 3,2 miljoen euro is uitgetrokken.

2.13. Landbouwimpact en -effect

In de beleidsbrief staat dat de minister-president wil ijveren voor een betere verankering van landbouwimpactstudies en landbouweffectenrapporten (LER's) bij grote projecten. Mevrouw *Tinne Rombouts* steunt deze visie en informeert naar de concrete acties in dat verband. Deze studies en rapporten zouden volgens haar een evidentie moeten worden. Ze vraagt wel extra aandacht voor de omgeving, daar de impact van een project vaak verder reikt dan het projectgebied zelf. Nog deze week is haar gemeld hoe de afbakening van een bedrijventerrein in een bepaalde gemeente elders, zelfs in niet-aangrenzende gemeenten, gevolgen had voor de prijzen van de landbouwgrond.

De *minister-president* antwoordt dat hij nu al vraagt dat deze studies en rapporten er telkens komen. Hij is het eens met de opmerking over de omgeving.

2.14. Flankerend beleid

De heer *Stefaan Sintobin* vindt de paragraaf in de beleidsbrief over een flankerend landbouwbeleid wel mooi klinken, maar heeft er zijn bedenkingen bij. Een bezoek aan de Willem-Leopoldpolder leerde hem dat de ontpoldering van het Zwin tien landbouwbedrijven bedreigt. Volgens de heer Sintobin is hun van bij de start van alles voorgelogen: een flankerend landbouwbeleid, een grondenbank enzovoort. Maar intussen worden ze helemaal in het ongewisse gelaten, hoewel de eigenlijke beslissing al lang is genomen. Daarbij is ook sprake van een compensatie voor de Scheldeverdieping. De heer Sintobin heeft het raden naar het verband tussen die dossiers en spreekt van een totaal willekeurig beleid. Hij betreurt ten zeerste dat goede landbouwgrond wordt opgeofferd om plaats te maken voor natuurgebied, dat dan ook nog eens met prikkeldraad wordt afgebakend. Bovendien vreest hij dat dit beleid ook zal worden toegepast op andere polders.

De heer *Jos De Meyer* heeft op 9 oktober in een vraag om uitleg (*Hand.* Vl. Parl. 2008-09, nr. C22) uitdrukkelijk aandacht gevraagd voor het flankerende landbouwbeleid. Hieraan komt de minister-president in zijn beleidsbrief tegemoet. Dit vindt de heer De Meyer een begin. Hij vindt dat een flankerend landbouwbeleid een ruimer toepassingsgebied kan hebben dan enkel het Sigmaplan en de havenontwikkeling.

De *minister-president* zal informatie opvragen over de Willem-Leopoldpolder en de zaak bespreken met minister van Leefmilieu Hilde Crevits. Hij verwerpt de insinuatie van totale willekeur maar is het eens dat er een open communicatie nodig is.

Hij belooft ook rekening te houden met de opmerking van de heer De Meyer.

2.15. Diverse initiatieven

De blijvende aandacht voor de zorgboerderijen vindt mevrouw *Els Robeyns* een goede zaak, zowel met het oog op het welzijn als vanuit het perspectief van de landbouwverbreding. Ze vraagt om op Europees niveau de steun hieraan te blijven bepleiten.

Boeren op een Kruispunt kan rekenen op de goedkeuring van de heer *Stefaan Sintobin*.

Ook de heer *Jos De Meyer*, commissievoorzitter, waardeert de zorg die de minister-president heeft besteed aan initiatieven als Boeren op een Kruispunt en zorgboerderijen. Voor een optimale werking zijn hier op termijn echter meer middelen nodig.

Hij merkt daarentegen weinig vorderingen in het veelbelovende dossier van de biobrandstoffen, en dit ondanks de rondetafelgesprekken, de resolutie (*Parl. St.* Vl. Parl. 2004-05, nr. 174/7), de hoogontwikkelde knowhow waarover ons land beschikt en de immense investeringen, ook van het bedrijfsleven. De versnippering van bevoegdheden tussen het Vlaamse en federale niveau vormt een ernstige hinder voor de verdere ontwikkeling, vindt de heer De Meyer, die hier uitdrukkelijk aandacht voor vraagt.

De geplande schoolfruitactie vindt mevrouw *Els Robeyns* een positief initiatief. Ze vraagt hoe dit project zich met het Tutti Frutti-project verhoudt.

De *minister-president* antwoordt dat alle schoolfruitacties in het Tutti-Frutti-project zullen worden gebundeld. Daarvoor heeft Europa het licht op groen gezet.

2.16. Uitdagingen voor de toekomst

De minister-president vermeldt in zijn beleidsbrief de belangrijkste uitdagingen voor het landbouwbeleid in Vlaanderen vanaf 2009. Maar daarin mist mevrouw *Els Robeyns* het klimaat-energiepakket. Het landbouwbeleid moet nochtans worden afgestemd op de doelstellingen van de Europese Commissie op dit gebied. Die omvatten een verhoging van de energie-efficiëntie met 20 percent, een reductie van de emissies van broeikasgassen met 20 percent en een aandeel van eveneens 20 percent van hernieuwbare energie.

Het strategisch plan voor de toekomstige landbouwuitdagingen vindt mevrouw *Vera Dua* mooi klinken, maar zeer vaag. Ze wil duidelijke jaarplannen en concrete maatregelen.

3. Visserijbeleid

In de beleidsbrief vindt de heer *André Van Nieuwkerke*, in opvolging van de Europese regelgeving, enkele aanzetten tot duurzame visserij. Hij pleit ter zake echter voor een convenant tussen de sector en de Vlaamse overheid over heel concrete punten. Zo vormen de selectieve en energiebesparende vistechnieken een oud zeer: lang niet alle vissers zijn hierin geïnteresseerd. Ook moet de visserij worden afgestemd op de bescherming van bepaalde mariene gebieden. De heer Van Nieuwkerke pleit met het oog op een coherent beleid om alle aspecten van het leefmilieu onder de gewestbevoegdheid onder te brengen. Hij verwijst naar het voorbeeld van Nederland, dat bij wijze van compensatie duizenden hectare van de zeebodem heeft beschermd en in die maatregel de duurzame visserij heeft geïntegreerd. Op dit beleid moeten volgens de heer Van Nieuwkerke ook het keurmerk van de Marine Stewardship Council (MSC), het visserijonderwijs en de algemene communicatie en sensibilisering worden afgestemd. Een convenant vindt de heer Van Nieuwkerke de meest aangewezen methode om op dit vlak de nodige vooruitgang te boeken.

De heer Van Nieuwkerke vraagt ook een stand van zaken bij de bescherming van de bruinvis op Europees niveau.

De heer *Karlos Callens* is akkoord met de toelage aan het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en Aquicultuursector (FIVA), maar vraagt naar de vorderingen in dat dossier.

In de vismijnen heeft de heer *Stefaan Sintobin* mensen ontmoet die hun werk met hart en ziel blijven doen, ondanks de zware druk waaronder de sector al jarenlang staat. Wellicht hebben velen de sector al helemaal opgegeven. Veel zal afhangen van de quotabesprekingen in december. Wel ergert de heer Sintobin zich aan de rivaliteit tussen de vismijnen van Oostende en Brugge, die zelfs heeft geresulteerd in een klacht bij de Europese Commissie. Ondanks de verschillende structuur van de twee vismijnen – Oostende is een gemeentelijk autonoom bedrijf en Zeebrugge veeleer een privé-initiatief – vraagt hij dat de minister-president hen tot redelijkheid probeert te bewegen. Hun kleine visserijoorlog is nefast voor de hele sector.

Mevrouw *Vera Dua* apprecieert dat Europa op het vlak van de reconversie een grote druk uitoefent. Ze vreest zelfs dat Vlaanderen te laat zal komen: de sector had op de trend tot reconversie moeten inspelen toen daar economisch gezien nog middelen voor voorhanden waren. Maar de reconversie zal hoe dan ook moeten gebeuren. Daarom vraagt mevrouw Dua de minister-president naar de aangekondigde wijzigingen van de toekenningvoorwaarden voor visvangstquota: het huidige systeem met een toekenning op basis van motorvermogen heeft nefaste gevolgen. In welke timing voorziet de minister-president hiervoor, wil ze weten.

Van de Stichting Duurzame Visserijontwikkeling vindt mevrouw Dua in de beleidsbrief geen spoor. Bij een vraag om uitleg kwam deze op 21 oktober 2008 nochtans uitgebreid aan bod in de subcommissie: de stichting werd er zelfs van beticht dat ze zich helemaal niet aan haar opdracht houdt maar volop de concurrentie aangaat met de privésector.

De *minister-president* verklaart zich een groot voorstander van duurzame visserij. Hij heeft in zijn toelichting aangegeven via welke maatregelen hij de overstap daarnaar wil stimuleren. Op de opmerking van mevrouw Dua dat het wellicht al te laat is, antwoordt de minister-president dat zijn mogelijkheden ook niet verder reiken dan deze regeerperiode: op wat daarvoor is gebeurd had hij geen invloed. Op de suggestie van de heer Van Nieuwkerke om een convenant met de sector aan te gaan, antwoordt hij dat hij veeleer heil ziet in ondersteunende maatregelen om mensen tot de reconversie aan te zetten. Hij heeft ervaren dat de vissers en reders de situatie zeer goed inschatten.

Op de vraag over de bruinvissen antwoordt de minister-president dat als gevolg van de genomen maatregelen op dit moment nog nauwelijks strandingen van bruinvissen worden gemeld.

Over het FIVA preciseert de minister-president dat aquicultuur alleen betrekking heeft op de dieren in het water, terwijl aquacultuur ook de planten omvat.

In verband met het conflict tussen de vismijnen erkent hij de omvang van het probleem. Ondanks inspanningen van de West-Vlaamse gouverneur is er geen verbetering merkbaar.

Dan gaat hij in op de vraag van mevrouw Dua naar de timing van de hervormde visquota. Hij probeert alles wat hij voor deze regeerperiode heeft aangekondigd, ook te realiseren, maar aangezien 6 maart 2009 de laatste dag is om in het Vlaams Parlement nog decreten in te dienen, is hij zich ervan bewust dat de tijd dringt.

Over de Stichting Duurzame Visserij zal de minister-president de brochures aan de commissie bezorgen.

4. Plattelandsbeleid

4.1. Beleidsafstemming en financiering

Het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) heeft raakvlakken met de bevoegdheden van de ministers van Landbouw en Ruimtelijke Ordening. Minister Van Mechelen heeft tijdens de bespreking van de beleidsbrief Ruimtelijke Ordening initiatieven op het vlak van de agrarische architectuur toegezegd. Mevrouw *Tinne Rombouts* vraagt de minister-president om ook op dit gebied met zijn collega van Ruimtelijke Ordening samen te werken.

Bij de aankondiging van een Vlaams plattelandsbeleid vreest de heer *Stefaan Sintobin* voor een versnipperde aanpak omdat dit beleid onder de bevoegdheid van verschillende ministers ressorteert. Daarom pleit de heer Sintobin voor een gecoördineerde aanpak. Verder vraagt hij zich af of aan die mooie voornemens wel voldoende financiële middelen zijn gekoppeld. Hij vindt dat de gemeenten op het platteland niet genoeg geld krijgen voor hun specifieke problemen, waarvan de landbouwwegen maar een klein fragment vormen. Hij is voorstander van een Plattelandsfonds naar analogie met het Stedenfonds en vraagt om alle aspecten van het plattelandsbeleid onder de bevoegdheid van één minister te groeperen.

Voor het plattelandsbeleid stegen de middelen in 2008 naar 4,2 miljoen euro en is voor 2009 5,2 miljoen euro begroot. De beleidsbrief maakt melding van initiatieven zoals het project de Merode, de volkstuinen en de paardenhouderij. Maar de heer *Jos De Meyer,* commissievoorzitter, wil vooral de nadruk leggen op de nood aan een geïntegreerd plattelandsbeleid. Met de resolutie ter zake (*Parl. St.* Vl. Parl. 2007-08, nr. 1716/4) heeft de subcommissie een signaal willen geven, in het besef dat dit een onderdeel is van een veel ruimer dossier. In de volgende regeerperiode zal er een grote behoefte zijn aan extra middelen voor de gemeenten op het platteland.

De *minister-president* antwoordt dat hij inderdaad zal samenwerken met de minister van Ruimtelijke Ordening. Hij begrijpt de bezorgdheid over de financiering, al is de begroting voor dit beleid al elk jaar verhoogd en zijn de beschikbare middelen uiteraard niet onbeperkt.

4.2. Concrete aandachtspunten

Paardenhouderij

Het verheugt mevrouw *Tinne Rombouts* dat het onderdeel plattelandsbeleid van de beleidsbrief een nieuw hoofdstuk over de paardenhouderij bevat en ze kijkt uit naar het actieplan.

Het verrast de heer *André Van Nieuwkerke* dat de beleidsbrief niet verwijst naar de resolutie betreffende gecoördineerde aandacht voor de paardenhouderij binnen het Vlaamse beleid (*Parl. St.* Vl. Parl. 2006-07, nr. 1290/5w), al deed de minister-president dat wel in zijn mondelinge toelichting.

De *minister-president* verwacht het actieplan in februari 2009.

Buurtwinkels

Mevrouw *Tinne Rombouts* hecht veel belang aan buurtwinkels en buurtschooltjes, gezien hun cruciale rol in de leefbaarheid van dorpen. Hoewel de beleidsbrief een evaluatie van het project buurtwinkels en de opmaak van de praktijkgids meldt, vraagt ze zich af of er op dat gebied nog nieuwe acties te verwach-

ten zijn. In dat verband kondigde minister Dirk Van Mechelen in zijn beleidsbrief Ruimtelijke Ordening een studie aan over de impact van grote winkelketens in de buurt. Mevrouw Rombouts vraagt of de minister-president hiervan op de hoogte is en suggereert dat de twee ministers hierover samenwerken.

Ook mevrouw *Els Robeyns* wijst op het nut van de buurtwinkels voor de leefbaarheid op het platteland, en pleit voor een geïntegreerde aanpak van de economische aspecten en de dienstverlening.

De *minister-president* zegt toe dat hij de zaak zal opvolgen en het nodige met zijn collega voor Ruimtelijke Ordening zal overleggen. Deze heeft zich vooral toegespitst op de buurtwinkels in een stedelijke omgeving, maar overleg tussen de beleidsdomeinen kan zeker zijn nut hebben.

Volkstuintjes

Mevrouw *Els Robeyns* heeft het over de volkstuintjes en vindt daarover in de beleidsbrief de melding van een project dat eind 2008 zal worden opgestart naar aanleiding van een studie van twee jaar geleden. Ze wil hierover meer concrete details.

De *minister-president* meldt dat hiervoor 50.000 euro extra in de begroting is ingeschreven. Het dossier bevindt zich nu bij de Inspectie Financiën.

III. STEMMING

Het deel Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid van de uitgavenbegroting wordt in een indicatieve stemming aangenomen met 5 stemmen bij 1 onthouding.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Karlos CALLENS Jos DE MEYER